

Musolini Hitlere Çekilmesini Tavsiye Etti

Bulgaristanın bitarafılığı ..

Bulgaristan, Sofya telâkisi ile Balkan Sulhunun muhafazası yolunda birinci merhale olarak ilk rasin ve emin adımı atmıştır.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Numan Menemencioglu'nun Sofya görüşmeleri her tarafta ciddi akislerini sürdürmektedir. Sulh ve adalet memleketi olan Türkiye'nin, bugüne kadar mükemmel komşuluk münasebetleri yürütmüş olduğu Bulgaristanla en çabuk anlaşacak biricik devlet olduğu kanaati esasen bütün politik mahfellerde kuvvetle yasa-makta ve dünya sulhu menfaatinde yapılacak müstakbel bir anlaşmanın da Türkiye hariciyesinin teşebbüslerinden doğacağı iddia olunmakta idi.

Senelerdenberi, Roma veya Berlin revizyon vâterinin tesiri altında mihvare yatık bir siyaset takip eden Bulgaristanın bu hareket tarzı ile nihayet kargaşalık ve harple karşılaşacağını bu memleketin anlaşılmış olması çok mühim bir hâdisedir. Ve bu hâdisenin madde halinde ifadesinde Türkiye hariciyesi mümtaz hizmetler ifa etmiştir.

Numan Menemencioglu'nun Bulgaristan Başvekili Kösevanofla ve Majeste Kral Borisle yaptığı görüşmelerin verdiği söylenen ilk hasla Bulgaristanın Berlin veya Romanın emirleriyle hareket eden bir devlet olmadığına, ve kendisine karşı gösterilecek kat'i bitarafılığı aynı tarzda ve en kat'i şekillerde mukabele edeceğine tebellür etmesi suretinde izah edilebilir.

Harbin Balkanlara itikallinde veya Bakanlara doğru ilerleyecek bir hareket halinde Bulgaristanın mutlak surette bitaraf kalınacağını öğrenilmiş bulunması, bu memleketin Balkanlar için bir şüphe kaynağı olarak yaşaması şeklinden, şüphe yok ki, daha hayırlıdır.

Şurası muhakkaktır ki hiçbir emperyalizm küçük devletlere hayyat ve istiklal getirmeye ve getirmeyecektir. Dar ve kötü şartları ehvenleştirmek gayesiyle yapılabilecek binbir parlak vâit ve tavizlerin, darlık geçtikten az veya çok bir zaman sonra tekrar geri alınması veya hiçe sayılması görülmüş işlerden değildir. Yakın tarih bile, sözünde durmayanlar gibi, sözün kymetini sıfıra indiren birçok hâdiseler doludur.

Romanya veya Yugoslavyayı, yahut Yunanistan veya Türkiyeyi arkadan vurmağa çıışmak pahasına Bulgaristana temin edilecek menfaatler ne kadar büyük olursa olsun, bu menfaatlerin Bulgaristanı eninde sonunda, bağı bir devletin hâline düşürecek, dünya politikası yapan büyük emperyalizmaların hakimiyeti altında Bulgaristanın istiklal bakımından daha kötü bir vaziyete ineceği ve harpler yüzünden harap olacağı besbellidir.

Avrupanın Balkanlar etrafında şekillenen manzarası, bir Balkan devleti olan Bulgaristanı, küçük arazi iddiaları peşinde herşeyi kaybetmek gibi bir ihtimalle karşılaşmaktadır. Dürbin olan herkes böyle bir ihtimali, mevcudiyetini emin bir surette muhafaza imkânı mükayyese kalmamıştır.

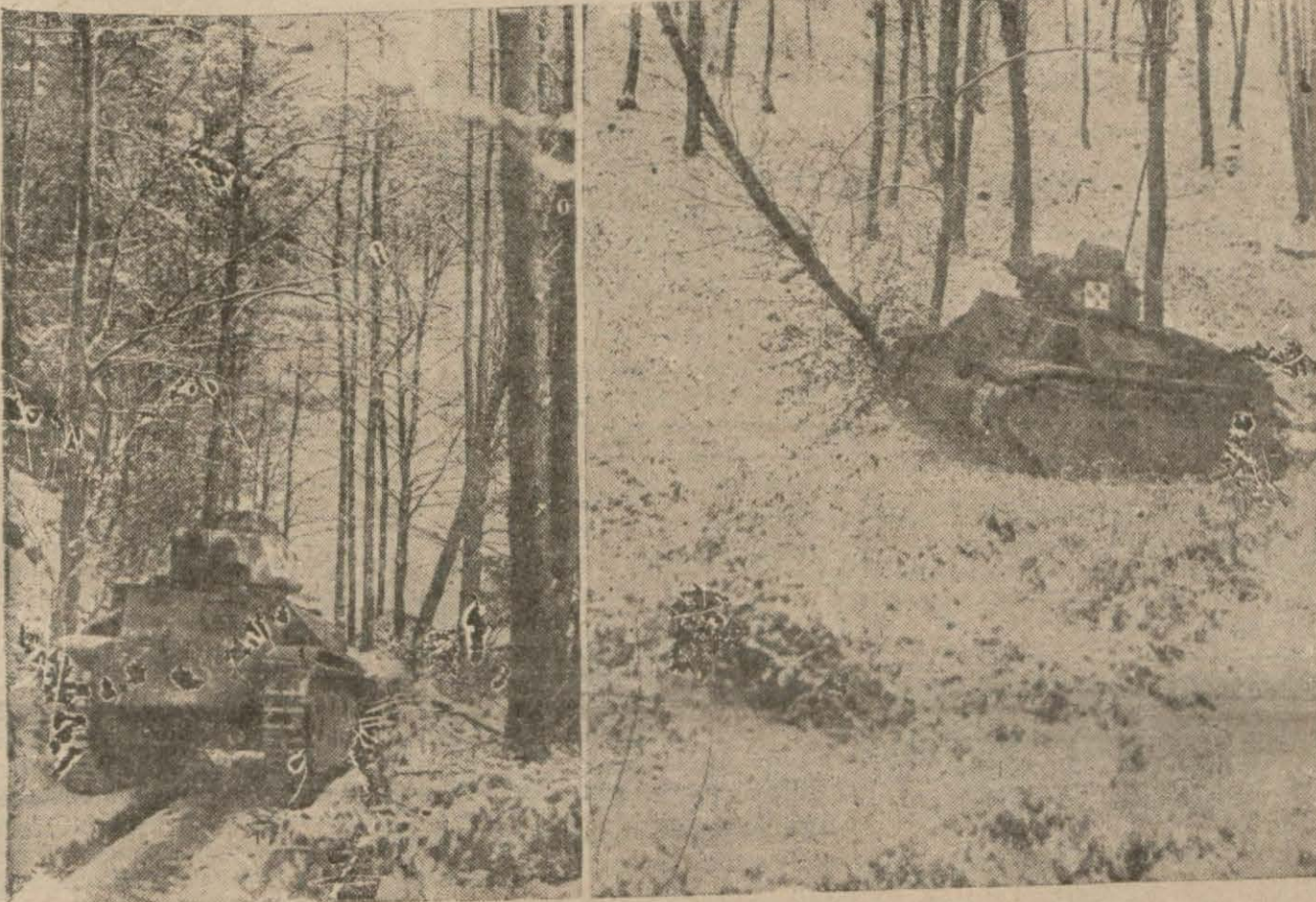
Ankara ve sulh adına konuşan Türkiye hariciyesinin umumi kabili, Balkan ve dünya sulhu için çok mühim olan Sofya telâkisinin müsbet neticelerini işte bu sahada ve bu ihtimalin üzerinde almış bulunmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, Bulgaristanın kat'i bitarafılığı Balkan sulh ve sükununa birinci planda büyük bir yüzük adımıdır. Eğer, ikinci adım da Balkan birliğine iltihak olursa hiç şüphe yok ki, Balkan yarımadası her türlü tehlike ve tahmin işarcını daha belirmeden yenmiye muktedir sağlam ve sarılmaz bir set ve kale olacaktır.

Bu talep kabul edilmedi, ikinci bir kış geçirmek mümkün olamayacağından Almanların behemehal taarruza geçeceği anlaşıyor

Macaristan ve Yugoslavya da tehdit altında mı bulunuyor?

İtalya'nın Holanda ve Belçika lehine Berlin'de yeni bir teşebbüste bulunması bekleniyor

Garp cephesinde ormanlarda dolanan tan kilar

Paris 16 (Hususi) — Obersalzberg'de kısa bir istinahattan sonra on gündenberi, Berlinde dönmüş olan Hitler Başvekâlet dairesinde sık sık siyasi ve askerî konferanslar ekdetmektedir. Bu konferanslarda bir taarruza geçilmesi taraftarı olanlarla simdiklik intizar edilmesini muvafık görenlerin mütealemleri carismaktadır.

Hitler'i taarruza teşvik eden Generaleri şu noktai nazara istinat etmektedirler.

İngiltere ile Fransıya er geç birbirlerinden ayrımak mümkün olmamıştır. Vaziyet gösteriyor ki, mümkün de olmayacaktır. Halbuki her geçen zaman müttefiklerin lehine çahsmaktadır.

Müttefiklerin Almanyanın istediği gibi herhanvi bir sulh teşebbüslerine yanaşmayacakları muhakkaktır. Gecen evlâde o kadar hazırksız oldukları halde sulh teklifini reddetmişlerdi. Tayyarelerimizin faik olduğu o günlerde

yapılacak bir yıldırım harbi her halde müessir olacaktır.

İktisadi bakımdan cepheye ikinci bir muharebe kısımlı daha geçirmek müşkül olacaktır.

Bu konferanslardan birinde Musolini tarafından Hitler'e gönderilen bir mektup da okunmuştur.

Musolini bu mektubunda günün birinde Papalâm, Ruzveltin ve bizzat kendisinin teşebbüsleriyle bir sulh konferansının icimaa çağırıldığını (Devamı 5 inci sah.fede)

Sovyet tayyareleri şiddetli hücumlara geçecek

Çemberlayn'ın yeni nutku

Bugün, Türkiye ile yapılan iktisadi anlaşmalardan da bahsediyor

Londra 16 (Hususi) — Başvekil Çemberlayn bugün avam kamara-sında beyanatta bulunacaktır. Başvekilin bugünkü nutku geçenlerde söylediği nutku teyit edici mahiyette olacaktır.

Çemberlayn Türkiye ile akdedilen iktisadi anlaşmalardan da bahsedecektir.

İktisadi mehafilde söylediğine göre, evvelce Almanyanın Türkiye'den almakta olduğu 15 milyon kilo tütünün on milyon kilosunu Fransa ve İngiltere satın alacaklardır. İngiltere, bütün imalat harmanlarına Türk tütünlerinden yüzde beş karıştıracaktır. Fransız rejisi de aynı suretle hareket edecektir.

Kuru üzüm ve incir için İstanbul ve İzmir ilk satış teklifleri yapılmıştır.

Kurbanlık hayvan geliyor

Yaklaşmakta olan kurban bayramı münasebetiyle şehrimize kurbanlık hayvan getirilmeye başlanmıştır. Dün Akşehir, Bulvadin ve Çay havalisinden de sevkıyat yapılmıştır.

Fiatlar 14 - 24 lira arasındadır. Kasaplarda ise et fiatları geçen yıla nazaran pahalıdır.

Bugünlerde fazla kurbanlık hayvan geleceğinden fiatların o vakit düşmesi beklenmektedir.

Tırhan vapuru kurtarıldı

Alanva civarında Filâ mevkiiinde geçen hafta fırtınadan kaya - lıkta oturan Tırhan vapuru son gayretler üzerine bu sabah saat 9.25 de kurtarılmıştır.

Vapur Alanyaya getirilmiştir. İlk muayenesinde vapurun vaziyetinde tehlikeli bir hal görülmemiştir.

Küçük bir kız sarnıçta boğuldu

Bebekte İnşirah sokağında 15 numaralı evde oturan Yasin adında birinin evlâtlığı 14 yaşında Da-daylı Feride evin alt katında 5 metre derinlikteki sarnıçta düşerek boğulmuştur.

İtfaiye tarafından sarnıçtaki su boşaltıldıktan sonra Feridenin cesedi çıkarılmıştır.

Yüksek İktisat ve Ticaret mektebinde yıldönümü

Bugün yüksek iktisat ve ticaret mektebinin tesisinin 57 inci yıl dönümüne tesadüf etmektedir. Bu münasebete saat 15.5 de Sultanahmeddeki mektep binasında büyük bir tören yapılacaktır.

RESİM SERGİSİ
Güzel sanatlar akademisi resim subesi talebelerinin eserlerinden mürekkep zengin bir sergi bugün Fındıklıdaki akademi binasında açılmaktadır.

Sovyetler Finlandiyayı havadan bir çember içine almak istiyorlar

Fin neferleri ilerledikleri mntaka larda kurşundan ve yahut soğuktan ölmüş Rus cesetlerine tesadüf ediyorlar

Londra 16 (Hususi) — Kopen - haq ile Helsinki ve Helsinki ile Stokholm arasında telefon muha-

beratı tayyare bombardımanları yüzünden inkıtaa uğramıştır. (Devamı 5 inci sah.fede)

Hapishane kaçağı nasıl yakalandı?

Bir ay ormanda saklanmış, sonra kum motörü ile iki defa Sarıyere gidip gelmiş

(Yazısı 5 inci sah.fede)

ÇERÇEVE

Devlet tiyatrosuna doğru

Geçen gün Ankarada, devlet konservatuarının konser salonunda, devlet tiyatrosu akademisi talebeleri tarafından verilen, birer perdilik iki temsil seyrettim. (Maeterlinck) den (Evin içi), ve (Molière) den (Yapmacık meraklısı güllüncier) diye tercüme edilebilecek iki piyes. Halbuki birinci eser, (Bir evin içi) ve ikinci eser (Kıbrak budalalar) diye tercüme edilmiştir.

İstikbaldeki milli tiyatrosunun çekirdeğini meydana getirmesi için, birkaç yıldır üzerinde hummalı bir faaliyetle çalışılan tiyatro talebesi, bu iki piyes çerçevesi içinde ilk tekevvin merhalesini gösterecek, ilk ifadesini verecektir.

Müsaıt olmayan bir sahnenin, bir çift kahve rengi keleşek ka-nadı gibi küçük ve yarı şeffaf perdesi, açıldı ve kapandı, açıldı ve kapandı; ve talebe, yalnız maarif ailesi karşısında ilk ifadesini verdi. Harikulâde!

(Evin içi) piyesi, saf fikir ve tehasşüs, aksiyon hazine getirmiş, sadece ruh hâletlerinin ölüm mihreri etrafında kıvrım kıvrım dolanışından ibaret bir tema. Maddede intikal ettirilmesi en münevver piyesler soyundan, (Yapmacık meraklısı güllüncier) komedyası, geçmiş bir devri, kaybolmuş örf-lerin, hareketlerin, tarzların dehasi içinde canlandırılabilir bakımından, yine en çetin seriyeye dahil bir piyes. Biri en uçarı ruhu maddeye naksetmek, öbürü en sikkilik madde tabakasını yeni baştan (relief) lestimek kadar zor; ikisi de birbirine yüzde yüz zıt.

Bu kadar korkulu bir tertibi, devlet konservatuarı temsil akademisi talebesi, ip atlayan çocukların zarafet ve kolaylıkla altettikleri ve aynı kadro tarafından temsil edilen iki zıt kutup arasında, istihale kabiliyetinin derecesini gösterdi.

Hep bir arada yükselmış ve becerikliliğe çıkmış olan talebe zümresinin toplu ve tek ifadesi: Başboş, sahipsiz, şahsi kabiliyetine göre birşeyler bulmaya ve vermeğe gayret eden aktör tipine karşılık, bir ilim ve akademiye başlangıcından yola çıkmış olmak hususiyeti...

Talebe arasında, şahsi virtüoza luğa giden münferit istidat temevvüçlerinden ziyade, toplu, meslek ve ilmi bir tekevvin seviyesi göze çarpıyordu.

Bize de lazım olan budur. Zira Ertuğrul Muhsin gibi, her cephesile kendi kendisini yetiştirmiş, her cephesile akademik tiyatroya tek başına omuzlarında tümüş nadir doğuşları, bundan böyle bir sistem içinde aramaya mecburuz. Şu kadar ki Ertuğrul Muhsinin şahsi, bu sistemin dışında kalmamalı.

(Evin içi) ve (Yapmacık meraklısı güllüncier) piyeslerinden sonra, bir piyes muharriri sıfatıyla, milli tiyatro çekirdeğinin devlet konservatuarları çatısı altında ünlümeğe başladığını kabul ettim. Devlet tiyatrosu fikrini kızığa ilk çekenerle, bugün inşasına muvafakiyetle devam edenleri tebrik borcumuzdur.

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Millî korunma kanunu

Lâyiha yarın Mecliste müzakere edilecek

Cumhuriyet halk partisi meclisi grubu dün sabah saat 10 da Hasan Sakamın reisliğinde toplanmıştır. «Millî iktisadi koruma kanunu» nu tektik eden komisyonun hazırladığı rapor bu içtimada müzakere olmuştur.

Başvekil doktor Refik Saydam bu hususta izahat vermiş ve kıs tatilinden evvel kanunun Mecliste de kabulünü temin için lâ-yiha hemen Büyük Millet Meclisine verilmiştir. Meclisin öğleden sonraki içtimasında da bir muvakkat encümen teşkil olunarak lâ-yihayı müzakereye başlamıştır.

Bu tektik ve müzakereler bu akşama kadar bitirilmiş yarıncı Büyük Millet Meclisi içtimasına verilmiştir.

Parti grubu komisyonu projenin ismini «millî korunma kanunu lâ-yihası» olarak değiştirmiştir.

Millî Müdafaa için 25 milyon lira

Millî müdafaa için 25 milyon liralık fevkalâde tahsisat verilmesine dair olan kanun lâ-yihası Büyük Millet Meclisinin ruzmanesine alınmıştır.

Felâketzede memurlara avans verilecek

Üç sıhhat ekibi bugün şehrimizden Koyulhisara ve Suşhrine gidiyor
İstanbulda gelenler 700 ü buldu

Ankara 16 (Hususi muhabiri - mizden) — Erzinçanda ve diğer zelele mintakalarında felâkete uğ-rayan memurlara hükümetçe yapılacak nakdi yardım hakkındaki lâ-yiha meclis ruzmanesine alın-mıştır. Lâ-yihaya göre, zarar gör-dükleri mahallî idare heyetlerine tasdik edilen felâketzede maaşlı ve ücretli memurlara iki misli mütakat ve yetimlere maaşları tutarının üç mislini geçmemek üzere Vezirler Heyetine tayin edilecek mikarda avans verilecektir.

Bu avanslar maaş ve ücretlerden müsavi taksitlerle tevkif olunmak suretinde 1 hazine 940 tarihinden itibaren azami iki sene zarfında istirdat olunacaktır. İkramiyye müstahak olanların borç-ları ikramiyyelerinden tevkif edilecektir. Tahsis muamelesi yapı-lmamış olan yetimlerden nüfus kayıtları ziyaa uğramış bulunulan-ın istihkak iddialarının tevsihi i-

kabul olunacaktır. Bu maddenin tatbiki için nüfus dairelerinden al-lâkadamların talebi üzerine verilecek kayıt suretleriyle idare heyet-lerine verilecek mazbatalar her türlü harc ve resimlerden muaf tutulacaktır.

Mezkûr mahallerdeki mütlhak bütçeli idarelerle hususî idare ve belediyeler ve bareme tâbi mües-seler memurları da aynı esaslar dahilinde yardım göreceklidir. Mali istisnâatı olmayan belediyeler-le hususî idarelere maliye kredi aç-ılacaktır.

Zelzele mintakasındaki muvakkat inşaat için bir komisyon teş-kil edilmiştir.

YARDIM ESYASINDAN GÜMRÜK ALINMIYACAK
Hükümet, zelzele vuku bul-duğu tarihten itibaren, felâketze-geler için memleketimize gönde-rilecek yardım evvasını gümrük resmi, her türlü resim ve vergi - (Devamı 5 inci sah.fede)

MEMLEKET MESELELERİNDEN

İmar işlerimizde Belediyeler bankası

Banka şimdiye kadar muhtelif yurt köşelerinde ne hizmetler gördü?

YAZAN: REŞAT FEYZİ

Zelzeleden yıkılan, harap olan şehir ve kasabalarımızın tekrar inşaatında devlete, Kızılaya, diğer kurumlara ve şahsi müesseselere düşen vazifeler vardır. Bu arada, Belediyeler Bankası'nın büyük hizmetler görebileceği kabiliyettedir. Bu muhakka ki, Belediyeler Bankası teşekkül ettikten sonra, Türkiye şehirlerinin imar hareketi bir kat daha canlanmıştır. Çünkü, Belediyeler Bankası, belediyelerimize şerh bir surette ikraz yapan en emniyetli bir kredi müessesesi olmuştur.

İstanbul da, Belediyeler Bankasından çok para almış ve bunu muhtelif işlere harcamıştır.

Burada, Belediyeler Bankası'nın kurulduğu günden bugüne kadar yaptığı hizmetleri kısaca sıralamayı faydalı buluyorum.

Banka 29 teşrinievvel 1933 yılında faaliyete geçmiştir. Bir buçuk milyon lira bir sermaye ile işe başlamıştır. Bankanın gayesi, belediyelerin imara ait işlerinde yardım etmektir.

Bankanın itibarı sermayesi ise, icabında hükümet kararı ile bir misli artırılmak üzere, on beş milyon liradır. Bu sermaye, bütün Türkiye belediyelerinin senelik varidatından tahsil edilen miktarın yüzde 5 mecburi iştirak hisselerile, her sene yüzde 34 nisbette bankanın kârından tefrik edilen temettü hisselerinden meydana gelir.

Bankanın sermayesi, kurulduğu günden itibaren artmaya başlamıştır. Bugün, yedi milyon lirayı bulan tahsil edilmiş sermayesi vardır. Bankanın bir miktar da ihtiyat akçesi vardır.

Türkiye belediyelerinin tahsilât vazifetine göre, Bankanın sermayesine her sene, belediyeler bir milyon lira kadar bir para ilâve etmektedirler. Beş altı sene sonra, bu gidile, Bankanın sermayesi 15 milyon lirayı bulacaktır. Belediyeler Bankasına, her sene, en fazla sermaye ilâve eden, şüphesiz İstanbul belediyesidir. Çünkü en çok tahsilât sahibi İstanbul belediyesidir.

Belediyeler Bankasının, son beş senelik faaliyetinde, bir buçuk milyon liraya yakın bir kâr tahakkuk ettirilmiştir.

Bankanın bu kârına mukabil masrafları çok azdır. Kadrosu asgari, beş senede yaptığı, masraflar dahil, umumi masrafı üç dört yüz bin lira içindedir.

Bankanın kârı yılda yarım milyona yükselmiş bir vaziyete gelmiştir, denebilir.

Belediyeler Bankası, yüzde 6,5 faizle belediyelere para ikraz etmekte, ayrıca komisyon, masraf ve sair namlar ile hiçbir para almamaktadır.

Yapılan hesaplara göre, Türkiye belediyeleri hudutları içinde 4.966.497 nüfus yaşamaktadır. 1935 yılında varılan nüfus sayımına göre, bu vektörün nüfusunun, hemen hemen dörtte biridir. İşte, Belediyeler Bankası, yurttaşların dörtte birinin oturdukları şehir ve kasabaların muhtelif ihtiyaçlarının giderilmesi için maddi yardımlarda bulunmakta, memleket hizmet etmektedir.

Mesela, Belediyeler Bankası, son dört sene içinde, yardım talep eden birçok belediyelere, cem'ânı yekûn dört milyon lira kadar bir para tevzi etmiştir. Bu paralar, yapılan mukavelelerle ve taksitle belediyelerin emrine verilmektedir.

Belediyeler, en ziyade su işleri, elektrik işleri, imar işleri ve diğer âme hizmetleri için para istikraz etmektedir. Banka, geçen sene nihayetinde kadar 200 kadar belediyeye yardım etmiştir.

Anadolu şehir ve kasabalarının en mühim derdi bol ve temiz su isidir. Banka, 1942 senesine kadar nüfusu 10 binden ziyade olan 58 belediyeye 7 milyon lira ikraz ederek, bu şehirlerde yaşayan 2 milyondan fazla vatandaşın iyi ve bol su ihtiyacını gidermiş olacaktır.

Bundan sonra, nüfusu 10 bin ile 5 bin arasında olan kasabaların su davası halledilecektir.

Belediyeler Bankası, bundan başka, bugüne kadar, elektrik tesisa-

Cenubi Amerika memleketleri de yeni memleketler sayılır. Fakat bu memleketlerin hemen bütün şehirleri birer mamuredir. Mesela şu resim Buenos Aires'teki binalardan birini gösteriyor.

ti için, muhtelif şehir ve kasabalara bir milyon liradan fazla para ikraz etmiştir. Bu suretle, birçok şehirlerimiz elektrikle kavuşmuş, bu yurt köşelerinde sinema ve radyo tesisi vücude getirmek de bu sayede mümkün olmuştur.

Su ve elektrikten sonra, en mühim şehir meselesi imardır. Bütün Türk şehirleri ve kasabaları bir imar kalkınması içinde bulunuyor. Bütçeleri dar olan belediyelerimize de, bu hususta, yine Belediyeler Bankası yardım etmektedir. Şehir ve kasabalarımızın halihazır haritaları ile imar planlarının bir an evvel yapılmasına ehemmiyet veriliyor. Banka, nüfusu 10 binden yukarı olan 80 şehirden henüz haritası olmayan 48 şehrin haritaları için, 250 bin lira ve imar planını hazırlamış bulup 57 şehrin imar planları için de 375 bin lira tahsis etmiştir.

Belediyeler Bankası, spor sahaları, modern stadlar vücude getirmesi için de bütün belediyelere para ikraz edecektir. Bu suretle bütün Türk şehir ve kasabaları modern gençlik meydanlarına sahip olacaktır.

Belediyeler Bankasının yaptığı en mühim işlerden biri de, bütün Türkiye belediyeleri ve hususi idarelerinin elinde bulunan malların sigorta edilmesidir. Bu malların hepsi, Bankanın tavassutla sigorta edilmiştir. Sigorta edilmiş bulunan malların sigorta kıymetleri 15 milyon lira kadardır. Bu suretle, Türkiye belediyeleri ve hususi idarelerinin bütün malları yangın tehlikesine karşı korunmuş olmaktadır.

Bu muazzam sigorta işinin halli, üzerinde durulacak ehemmiyette bir muvaffakiyettir.

Görülüyor ki, Türkiye'deki imar ve kalkınma hareketleri, Belediyeler Bankasının teşekkülünden sonra hız almış ve muvaffakiyetle yürümüşür. Şimdi, yurdun genel bir sahasını yeniden yapmak mecburiyeti ve vazifesi karşısındayız. Devlet, Kızılay ve sair âlâkâli teşekküller ve vatandaşlar elbirliğile bu büyük davayı en kısa zamanda, en salim esas ve usullerle başaracaktır. Dedikimiz gibi, bu arada, Belediyeler Bankası'nın da hizmeti görülecektir.

Kısa bir zaman sonra, Erzincaz ve havalisini modern ve müreffeh şehirlerle vataklık eden, me'sut vatan toprakları halinde göreceğiz.

Duglas 2,700,000 lira miras bıraktı

Geçenlerde vefat ettiğini yazdığımız sinema yıldızı Duglas Ferbanks'ın vasiyetnamesi açılmıştır. Meşhur sanatkar, 2.700.000 Türk lirasına balık olan servetinin nisfını karısı, sabık leydi Asleye bırakmıştır. Geri kalanını da oğluna, kardeşlerine ve diğer akrabasına terketmiştir.

MERAKLI SEYLER

MANTO ALEYHTARLARI BİRLİĞİ

Avrupada ve sair yerlerde şapkasız gezmek bir gösteriş, bir nümayiş addolunmaz. Japonlarda ise bu, Çinde harbeden askerlere karşı bir minnettarlık ve şükran âlâmeti telâkki edilir.

Japonyada yeni teşekkül eden garip bir birliğin statüsü, orduya karşı minnettarlığı izale için yalnız şapkasız değil, mantosuz da gezilmeyi tavsiye ediyor.

«Şapkasızlar, mantosuzlar» birliği mensupları, yalnız kendileri şapkasız ve mantosuz gezmiyorlar sokakları doluyorlar, halkı şapkasız ve mantolarını terke davet, hattâ mecbur ediyorlar.

KADIN ÇOKLUGU

Son bir istatistiğe göre, dünyada mevcut erkeklerin, kadınlara nisbeten azaldığı anlaşılmıştır.

Kadın ekseriyet rekoru Çinde -dir. Burada 1000 erkeğe mukabil 1,139 kadın vardır.

İNGİLİZ ORDUSUNDA

KANATSIZ TAYYARELER

Bir «oxogyre» ilk defa olarak İngiliz tayyareciliğinde mühim ve faal bir rol oynayacaktır. İngiliz Hava Nezareti, meşhur tecrübe pilotu R. A. C. Brice'i angaje etmiştir. Hava Nezareti, üç yeni tip tayyareye satın almıştır. Bu tayyarelerin kanatları yoktur. Şimdilik Londra ile Fransa'da bulunan İngiliz hava ordusu büyük karargâhı arasında rabıtaı temin için kullanılacaktır.

LETONYA NASIL MÜSTAKİL BİR DEVLET OLDU?

Umumi harp esnasında Letonyalar bir ordu teşkil ettiler ve Rigada Almanların ileri hareketini durdurdular.

Letonyalılar, Rus ihtilâlinde sonra aynı şehri tehdide kalkan Alman ordusunu mağlûp ve geri çekilmeye mecbur ettiler. Bolşevikler, fikirlerine muvafık olan Letonyalılar ile uğraşmak istemediler. Ahali istiklâlini ilan etti.

Harpten daha müthiş iki âfet: ZELZELE ve TAYFUN

Anadoluda, binlerce vatandaşın ölümüne sebep olan yer sarsıntısı nı, bir Fransız gazetesi «âfet» telâkki ediyor ve bunun Tancada, hattâ Kaliforniada bile hissolunduğunu söylüyor.

1755 de Lizbon şehrinin baştanbaşa harap eden zelzeleye kadar çıkmaya lüzum yok. Daha yakınlarda, 1833 de Cava adası harap oldu. 1891 de Japonyada, 100 kilometre uzunluğunda, 10 kilometre genişliğinde bir yarık husule geldi; yerlerden fıskıran alevler, dumanlar binlerce adamın ölümüne sebep oldu. 1906 da, San Fransiskoyu altüst eden zelzeleinin tahribatı henüz unutulmamıştır.

Bunlardan başka: 1907 de Valpazoda, 1907 de Mesinada, 1908 de Balkanlarda, 1912 de Mogolistan 1923 de Havay arasında, 1924 de Toskanide, 1925 de Yeni Zelandada, 1929 da Napolide, 1930 da Korentde, 1931 de Meksikada, 1933 de Şilide vukua gelen zelzelelerde yüz binlerce adam ölmüştür. Maddi zayıflığın yekûnu da pek müthiştir.

Bunların en feci Mesina zelzelesidir: Ölenlerin sayısı 200,000 dir. Şili zelzelesi de bundan aşağı değildir.

Yerin, bir, iki saniye sallanıvermesi, senelerce, hattâ asırlarca büyük zahmetler ve fedakârlıklarla vücude getirilen kıymetli medeniyet eserlerini bir anda toprağa gömüyor.

Maddi zarar birşey değil, fakat birçok insanların da ölümüne sebep oluyor.

Halihazırdaki fennî vasıtalar, binlerce kilometro uzaklarda vukua gelen yer sarsıntılarını haber

Bir saniye içinde harabe ve ölüm

veriyor. Fakat bu sarsıntıların neden ileri geldiğini, niçin bazan hafif, bazan şiddetli olduğunu izah edebilmek kabil değil. Fen bunda aciz gösteriyor. Fikirler de muhtelif... Zelzelelerin menşei ne?

KÜREMİZ SOĞUYUNCA

İlim ve fen âleminde bu, küremizin kısrının ince olan yerlerinin soğumasına atfolunur. Fakat bu büyük spazmozun tesirleri, küremizin kabuğunun az veya çok derinliğine göre hafif veya şiddetli olur.

Çok hassas Sismoğraf âletleri tarafından kaydolunan tabiatın bu garip ve fevkalâde sarsıntılarının tesirleri de muhtelifdir. Sarsıntı bazan ufki, bazan amudî ve bazan da temevvüci, yani dalgah olur.

Çok defalar yerler yarılar, çatlaklar husule gelir ve binlerce ev ve içindeki adamlar bu çatlakların içine gömülür, gider. Bazan sarsıntı hafif geçer, bir zarar vermez.

Yer sarsıntılarının ekserisi, küremizin kabuğunun altındaki cesim kayaların çökmesinden, volkanik fevverelerden ileri gelir. Arziyat mütehasssısları, Sicilyayı Kalabrdan ayıran Mesina boğazının bir cöküntü neticesi açıldığı ve bu muntakada cöküntülerin devam edip gideceği fikrindedirler.

Binaenaleyh, küremizin soğuyacağına göre, küremizin altındaki cesim kayaların çökmesinden, volkanik fevverelerden ileri gelir. Arziyat mütehasssısları, Sicilyayı Kalabrdan ayıran Mesina boğazının bir cöküntü neticesi açıldığı ve bu muntakada cöküntülerin devam edip gideceği fikrindedirler.

Binaenaleyh, küremizin soğuyacağına göre, küremizin altındaki cesim kayaların çökmesinden, volkanik fevverelerden ileri gelir. Arziyat mütehasssısları, Sicilyayı Kalabrdan ayıran Mesina boğazının bir cöküntü neticesi açıldığı ve bu muntakada cöküntülerin devam edip gideceği fikrindedirler.

Zigfrid hattı nasıl yapıldı?..

Majinodan farkı bu hattaki küçük istihkâmların çok oluşudur

Almanların Fransız ordusu karşısındaki Zigfrid hattı nasıl yapıldı? Müdafaa ve mukavemet kabiliyeti nedir?.. Bunu Almanlara sormalı. Hakikaten, bu garp istihkâmları hakkında birçok seyler vazıdılar, hâlâ da yazıyorlar. Maktas hâkim manevratını yükseltmek, düşmanınkini de kırmak...

Vernah gazetesi, sentesin 1938 tarihli nüshasında, bu müstahkem hatla dair çok faydalı malumat veriyor.

İlk karar, 1936 senesi nisan ayında verilmiş ve sene nihayetine kadar, istilâya uğraması muhtemel muntakanın yolları üzerine 118 beton mania inşa edilmiş ve sonra hakiki istihkâm hatlarının yapılmasına karar verilmiştir. 1937 senesi sonunda 500 istihkâm vardı. 1938 sonunda Çekoslovakya meselesi çıktı. Alman hükümeti, garp cephesini temin etmedikçe ellerinin serbest kalmıyacağına anladı. Barajların inşası için 100.000 zırhlı istihkâm için de 85.000 amele tahsis etti. Bundan başka, tam mevcutlu bir fırka, istihkâm ve tayyare taburlarının yardımıyla çalışıyordu. Eylülde, inşaat hayli ilerlemişti.

Aynı gazete, General Spayh'n bir makalesini nesrediyor. General, bu makalesinde, «eni istihkâmaların prensiplerini anlatıyor: «Vaktile, dairevi istihkâmalar inşa olunurdu. Bir şehrin, ordu veya işare merkezlerinin etrafı istihkâmlarla çevrildi. 1914 harbinden sonra bu fikir değişti. Müstahkem mintakalar, hatlar tesisi daha muvafık görüldü. Fransızların sark üzerindeki majino hattı bu hat üzerindeki istihkâmaların güzel modelidir.

Fransa bu hattı, hududa yakın sanayi muntakasını muhafaza için

yaptı. Modern bir harbi idame ettirebilmek için buna mecburdu. Almanlar da aynı mecburiyeti hissettiler. Ve derha işe başladılar.

General Jakob da Militer Voenbalt risalesinde bu hatla dair şu satırları yazıyor:

«Ekserisi mütehasss olmak üzere 200.000 kişi geceli gündüzlü çalışıyordu. 20 temmuzda 35.000 amele daha ilâve edildi. Bu miktar 10 ilkte içinde 342.000 e çıktı. Her gün 5.000 otokar 186.000 ameleyi kamplarından iş başına götürüyordu. Bu büyük zahmet sayesinde 22.000 istihkâm yapılmaya muvaffak oldular.

Zigfrid hattının Majinodan farkı şudur: Zigfrid'de küçük istihkâmlar daha çoktur.

Zigfrid hattının Majinodan farkı şudur: Zigfrid'de küçük istihkâmlar daha çoktur.

Maskeli ihracat

Son günlerde Romanyada kolpostal sevkiyatı pek çok artmıştır. Posta memurları bunları saymaya, kaydedilmeye yetilemiyorlar.

Transilvanyanın küçük bir kasabası olan Sibodan iki gün içinde postaya 2000 koli tevdi olmuştur. Timisoara ve Arad'dan gönderilen bunların birkaç misli fazladır. Bu kasaba ve şehirlerdeki Alman ekalliyetinin sayısı çoktur. Bunlar, nazi idaresinden aldıkları emir üzerine Almanya'ya yiyecek maddeleri göndermektedirler. Bunlar, kolli halinde ve nimune olarak gönderildiği için gümrük muamelâtına da tâbi tutulmamaktadır.

Son hafta içerisinde binlerce ton çikolata, jambon, tereyağı, sabun, ilaç, gönderilmiştir.

Romanya hükümeti, bu maskeli ihracatın önüne geçmek için tedbirler almaya mecbur kalmıştır.

Moda, KADIN, EV

KUKULETLİ MANTOLAR

Kış cenapları arzı endam etti. Soğuk, çok soğuk!.. Soğuk birçok basitlikler tevli eder. Bunun için kalm ve vücudu sıcak tutan bir manto giyiniz. Bunun içerisinde de yünlül bir kazak veya gömlek...

Ceplerinin büyücek ve geniş olmasına dikkat ediniz. Yürürken ellerinizi soğuk, ısıtırsınız. İçerisini fanileden yaparsanız daha sıcak tutar. Lüzumunda çıkarıp cebinize koyabileceğiniz küçük bir kukulete güzel başınızı yağmurdan, kardan muhafaza eder.

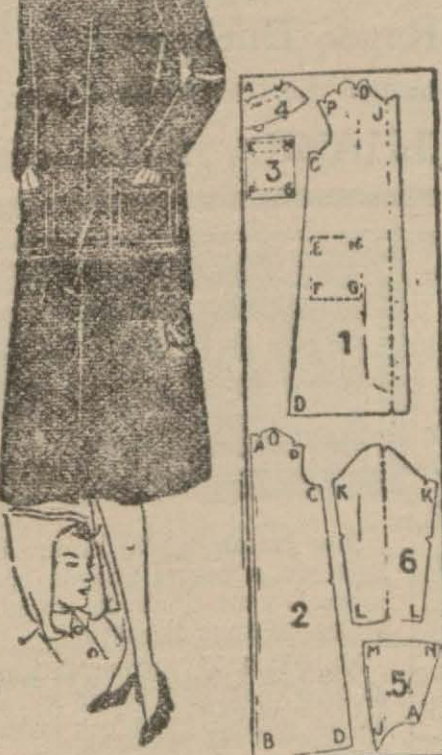
Ayakkaplarınız kalın ve geniş görülmüştür, eldivenleriniz yünlül olmalıdır.

Bu sık ve pratik mantonun patronu 6 parçadır: 1, ön; 2, arka; 3, yaka; 4, cep; 5, kukulete; 6, kol...

Bu manto için, 1 metre 40 santim eninde kaba yünlül kumaştan 2 metre 50 santimlik bir parça yeter. Kumaşı ikiye katlayarak kesiniz ve yanlarında bir santim kadar fazla dikiş ve kıvrım payı bırakınız.

Evvelâ arka parçası, A, B yi, sonrakı koltuk altları C, D yi ve omuzları O, P yi birleştiriniz. Cepleri de üzerine tesbit ediniz. Yakayı asılarak yerine koyunuz, kolları da geçiriniz.

Kış için orijinal bir moda daha icat edildi

Muharebe modaya tesir ediyor

Şimdi yeni yeni icatlar çıktı

Bayanlara müjde! Avrupanın, Amerikanın terzileri bir taraftan kumaşların günden güne pahalılaşmasının önüne geçmek çarelerini arıyorlar. bir taraftan bunların yerine geçecek şeyler bulmaya çalışıyorlar.

Rop yapmak için az ve çok yünlül veya ipeklî kumaş ister. Halbuki harp başladığından beri yün ve ipeklî tedariki zorlaşmıştır. Bundan sarfınazar ateş pahasına çık-

Parisi, Ultra modern bir terzi, camekânlarını camdan roplarla süslemiştir. Ropların kumaşı camdan yapılmıştır. İpek gibi yumuşak, parlak. Sonra, hususiyeti var: Kat'iyen yanmıyormuş!..

Avustralyalı bir terzi de hafif mantardan ropolar modası çıkar-mıştır. Bu ropalar yırtılmıyor, ısı-lanmıyor, ve... Hiç batmıyormuş!..

Bu da fena değil! İnsan denize düşmek tehlikesine karşı sigortalı demektir. Fakat, bir Amerikalı ter-

zinin bulduğu hepsinden mükemmel: Alüminyum rop!..

Alüminyum tellerden yapılan bu ropalar ipeklî kumaşlarla yapı-larlardan daha hafif ve daha sağ-lam imiş, rengi ve parlaklığı illâ-nihaye muhafaza ediyormuş. Akıllı-terzi, şimdi de alüminyumdan şap-ka, çanta, iskarpin gibi şeyler yap-mayı düşünüyormuş. Her halde bunlar, Almanların kâğıt çekelle-rinden daha sık olsa gerektiler.

